

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/188/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213209414
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1213209414.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej, členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej, v právnej veci navrhovateľa: D.. X. O., F.Á. XX, B., zast. advokátom JUDr. Pavlom Kollárom, Lehotského 4, Bratislava, proti odporkyni: F. F.Á., Č. X, B., zast. advokátom JUDr. Miroslavom Kučerom, Krajinská 30, Bratislava, o zaplatenie 8.892,52 eur, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 22. októbra 2013, č.k. 10C 74/2013-41, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni náhradu trov odvolacieho konania, spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia vo výške 245,37 eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplatenia sumy 8.892,52 eur, predstavujúcej prostriedky, ktoré poskytol na kúpu a rekonštrukciu bytu v jej výlučnom vlastníctve a úroky, a zaviazal navrhovateľa povinnosťou zaplatiť odporkyni náhradu trov konania v sume 735,42 eur k rukám jej advokáta do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním zistil, že účastníci konania, ktorí boli v partnerskom vzťahu, sa dohodli na kúpe bytu v X.. B. Č.. X na X. X.Í. V. Č.. X na R.. J. V. X. (ďalej len „byt“) nadobudla po ich vzájomnej dohode do výlučného vlastníctva odporkyňa, ktorá je podľa LV č. XXXX pre A..Ú.. X. i v súčasnosti jeho vlastníčkou, a to na základe Kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 29.07.2004 vrátane jej Dodatku č. 1 zo dňa 30.07.2004, z ktorej vyplýva, že odporkyňa byt kúpila od predávajúceho D.. P. Q. s manželkou, pričom kúpna cena bola dohodnutá vo výške 650.000,- Sk. V čl. IV je dohodnuté splatenie časti kúpnej ceny formou hypotekárneho úveru v sume 400.000,- Sk, zvyšok sa mal splatiť v hotovosti do 25.08.2004. Zo Zmluvy o budúcej zmluve zo dňa 12.07.2004, uzavretej medzi D.. P. Q. s manželkou a navrhovateľom zistil, že navrhovateľ najskôr zložil zálohu na kúpu tohto bytu v sume 150.000,- Sk, ktorej výber dňa 12.07.2004 vyplýva z Výpisu z jeho seniorského účtu. Z Potvrdenia o prevzatí zálohovej platby za byt zo dňa 24.7.2004 ustálil, že navrhovateľ prevzal od predávajúceho D.. P. Q. zálohovú platbu na byt v sume 150.000,- Sk, a zároveň v ten istý deň bolo podpísané Potvrdenie o prevzatí zálohovej platby v sume 150.000,- Sk D.. P. Q.A. od odporkyne. Navrhovateľ vykonal v byte rekonštrukčné práce. Následne, dňa 10.12.2006 uzatvorili navrhovateľ a odporkyňa Dohodu, v čl. II ktorej prehlásili, že cenu bytu čiastočne v hotovosti podielom 150.000,- Sk splatil navrhovateľ a formou hypotekárneho úveru 500.000,- Sk + úroky spláca odporkyňa. V čl. III Dohody je uvedené, že po vzájomnej dohode byt

prestaval navrhovateľ nákladom 79.650,- Sk za materiál a prácu murárov. V čl. IV sa účastníci dohodli, že odporkyňa umožní navrhovateľovi bývanie v byte, tento sa bude na nákladoch na bývanie podieľať vo výške 100%. Napokon, z čl. V vyplýva, že v prípade dohody o predaji bytu každému zo zúčastnených patrí podiel podľa čl. II a III a každý sa bude podieľať na nákladoch pomerným dielom. Článok VI uvádza, že v prípade nedožitia, podiel patriaci navrhovateľovi po odpočítaní nákladov na kremáciu a príslušenstva, patrí rodine odporkyne. Účastníci konania spolu v byte nebyvali, a po vzájomnej dohode odporkyňa byt prenajala. Partnerský vzťah účastníkov trval do januára 2011.

Navrhovateľ sa v konaní s poukazom na Dohodu, uzavretú s odporkyňou, domáhal zaplatenia finančných prostriedkov, ktoré poskytol na kúpu bytu vo výlučnom vlastníctve odporkyne (150.000,- Sk), a ktoré investoval do rekonštrukcie bytu (79.650,- Sk), spolu sumy 7.622,98 eur, a úroku z omeškania vo výške 1.269,54 eur za obdobie od januára 2011 do 01.02.2013. Poukázal na to, že finančné prostriedky vo výške 7.622,98 eur jej poskytol, a tieto potrebuje na svoje živobytie. Odporkyňa mu ani v zmysle Dohody neumožnila v byte bývať. Odporkyňa pripustila, že navrhovateľ nejaké prostriedky do rekonštrukcie bytu vložil, poprela však, že poskytol na kúpu bytu sumu 150.000,- Sk. V prípade, ak navrhovateľ žiada žalovanú sumu titulom bezdôvodného obohatenia, vzniesla námietku premlčania dôvodiac tým, že od roku 2004 už dvojročná lehota na vrátenie akýchkoľvek peňazí dávno uplynula.

Súd prvého stupňa dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 451 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, § 51 a § 585 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vyhodnotil, že v posudzovanom prípade nejde o spor z vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko prípad nespadá pod žiadnu jeho skutkovú podstatu. Ak by tomu tak aj bolo, mal za to, že nárok navrhovateľa je jednoznačne premlčaný. Za rozhodujúce považoval, že účastníci konania uzatvorili medzi sebou tzv. nepomenovanú zmluvu, ktorou upravili obsah svojich vzájomných záväzkov a pohľadávok. S poukazom na obsah tejto Dohody považoval navrhovateľovu žalobu za predčasnú. S poukazom na vykonané dokazovanie a najmä na vzájomnú Dohodu účastníkov konania, mal za nepochybné, že navrhovateľ poskytol odporkyni peniaze na kúpu bytu, ako aj na jeho rekonštrukciu. Dospel však k záveru, že navrhovateľ sa s poukazom na obsah Dohody nemá právo predčasne domáhať vrátenia poskytnutých peňazí, nakoľko takáto skutočnosť je v zmysle ich vzájomnej Dohody možná len v prípade predaja bytu, resp. nedožitia jedného z nich. Vyhodnotil, že nejde ani o právo navrhovateľa, na ktoré nemohol v čase spolužitia s odporkyňou a v čase uzatvorenia ich dohody vôbec pomýšľať, prípadne, že by sa v Dohode vzdal nejakého práva, ktoré by mohlo spôsobiť jej neplatnosť. Uzavrel, že navrhovateľ sa môže v zmysle Dohody domáhať bývania v byte, čo je však skutočnosť, ktorá presahuje rámec predmetného sporu, alebo sa môže písomne s odporkyňou dohodnúť na inom spôsobe vzájomného vysporiadania.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., a odporkyni, ktorá mala v konaní úspech, priznal plnú náhradu trov konania, pozostávajúcu z náhrady trov právneho zastúpenia odporkyne advokátom v sume 735,42 € za tri úkony právnej pomoci podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1, § 16 ods. 3, vyhlášky č. 655/2004 Z.z..

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie navrhovateľ, ktorý ho žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. V úvode svojho odvolania opätovne uviedol genézu kúpy bytu do vlastníctva odporkyne a citoval jednotlivé články Dohody zo dňa 10.12.2006, uzatvorenej medzi účastníkmi konania. Poukázal na správanie sa odporkyne, ktorá mu v rozpore s čl. IV Dohody neumožnila v byte bývať s odôvodnením, že byt sa prenajíma. Zdôraznil čl. II a III Dohody, z ktorých mal za preukázané, že sa na kúpe bytu podieľal hotovosťou vo výške 150.000,- Sk, a že ním vynaložené náklady na rekonštrukciu bytu predstavovali sumu 79.650,- Sk. V tejto súvislosti namietal, že odporkyňa v konaní pred súdom prvého stupňa pripustila len jeho náklady na rekonštrukciu bytu, a skutočnosť, že na kúpu bytu poskytol hotovosť vo výške 150.000,- Sk, poprela. Týmto jej tvrdením došlo podľa jeho názoru pravdepodobne k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu krivej výpovede a krivej prisahy podľa ust. § 346 Tr. zák., nakoľko súd prvého stupňa zistil na základe predložených dôkazov, že sumu 150.000,- Sk na kúpu bytu poskytol. Taktiež konanie odporkyne, ktorá nedodržala čl. IV Dohody a neumožnila mu v byte bývať, čím mu ako dôchodcovi spôsobila existenčné problémy,

považoval za konanie proti dobrým mravom, z čoho vyvodil, že právny úkon, na základe ktorého poskytol odporkyni na kúpu bytu sumu 150.000,- Sk by mal byť v zmysle ust. § 39 Obč. zák. neplatný. Dôvodil tiež, že odporkyni poskytol sumu 150.000,- Sk na kúpu bytu z dôvodu, že mali vzťah a v byte plánovali spoločné bývanie, ako aj za účelom, že mu malo byť odporkyňou umožnené v byte bývať v zmysle čl. IV Dohody. Uviedol, že zo svedeckej výpovede odporkyne vyplynulo, že táto nikdy nemala v pláne, aby bol spoluvlastníkom bytu, a preto mal za pravdepodobné, že ho využila na získanie sumy 150.000,- Sk, lebo inak by nedostala úver v banke. Mal potom za to, že plnil za odporkyňu, hoci táto mala plniť sama. Argumentoval tiež tým, že vzhľadom na rozpad vzťahu s odporkyňou zanikol aj dôvod, pre ktorý jej poskytol na kúpu bytu uvedenú sumu. Navyše, zo strany odporkyne došlo k podstatnému porušeniu čl. IV Dohody, keďže mu neumožnila v byte bývať, a preto aj odpadol právny dôvod, pre ktorý jej poskytol na kúpu bytu uvedenú sumu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti namietal, že sa súd prvého stupňa nezaoberal tým, že sa až z klamlivého vyjadrenia odporkyne na jeho žalobu a z jej vyjadrenia na súde dozvedel, že odporkyňa chce úmyselným klamstvom získať pre seba obohatenie. Vyjadril názor, že odporkyňa konala proti dobrým mravom v zmysle ust. § 39 Obč. zák. a jej konaním došlo k jej bezdôvodnému obohateniu na jeho úkor v zmysle ust. § 451 ods. 2 Obč. zák., pričom nevylúčil ani možnosť jej bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 454 Obč. zák.. Mal za to, že subjektívna dvojnásobná lehota na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňa 02.07.2013, resp. po tom, čo sa oboznámil s vyjadrením právneho zástupcu odporkyne zo dňa 02.07.2013. Desiatročná objektívna lehota na podanie žaloby bola podľa jeho názoru zachovaná, keď poukázal na to, že v posudzovanom prípade ide u odporkyne o úmyselné bezdôvodné obohatenie sa.

Odporkyňa navrhla vo svojom vyjadrení k odvolaniu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Mala za to, že súd prvého stupňa dostatočným spôsobom zistil po riadne vykonanom dokazovaní skutkový stav, a vec posúdil správne i po právnej stránke.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu odvolania navrhovateľa, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vo výrokoch vecne správny, preto ho v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Nakoľko sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, obmedzil sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov, uvedených súdom prvého stupňa v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p., k čomu dodáva nasledovné.

Podľa ust. § 585 ods. 1 Obč. zák. dohodou o urovnaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné, alebo pochybné.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne a dostatočne zistil skutkový stav veci v zmysle § 153 ods. 1 O.s.p.. Vec aj správne právne posúdil, keď aplikoval ust. § 585 Občianskeho zákonníka. Svoje rozhodnutie tiež náležitým spôsobom odôvodnil tak, ako to má na mysli ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné. Dôkladne vysvetlil z akého dôvodu návrh navrhovateľa zamietol. V tejto súvislosti sa detailne zaoberal relevantnými ustanoveniami Dohody, uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 10.12.2006, a vyvodil správny záver, že vzhľadom na úpravu práv a povinností účastníkov, vyplývajúcu z ich Dohody, je návrh navrhovateľa podaný predčasne a teda nedôvodne, pričom všetky svoje závery ako i právny názor zrozumiteľným spôsobom odôvodnil. Odvolací súd sa stotožňuje so všetkými závermi, ku ktorým prvostupňový súd vo svojom rozsudku dospel, osobitne so záverom, že nárok, uplatnený navrhovateľom žalobou, nie je možné posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Preto považoval aj celú argumentáciu právneho zástupcu navrhovateľa v odvolaní, ktorou sa snažil nárok navrhovateľa (na rozdiel od samotného navrhovateľa v konaní) prezentovať ako nepremišaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, podriaďujúc ho pod rôzne skutkové podstaty zodpovednosti z bezdôvodného obohatenia, za nedôvodnú. V tejto súvislosti je totiž nutné si uvedomiť, že účastníci konania si práve tieto sporné vzťahy a nároky, vyplývajúce z kúpy

bytu a jej financovania upravili Dohodou zo dňa 10.12.2006, ktorou si dohodli nanovo vzájomné práva a povinnosti podľa ich vôle.

Tu je potrebné zdôrazniť, že Dohodou o urovnaní v zmysle § 585 Obč. zák., čím Dohoda účastníkov konania zo dňa 10.12.2006 bez akýchkoľvek pochybností je, si účastníci záväzkového právneho vzťahu odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich ruší a nahradzuje ich novými, teda doterajší záväzok zaniká a je nahradený záväzkom novým, ktorý vyplýva z urovnania. Dohoda o urovnaní je samostatným zaväzovacím dôvodom - právnym dôvodom vzniku záväzku. Po uzavretí dohody o urovnaní sa už veriteľ nemôže domáhať plnenia z pôvodného záväzku, ale len plnenia z nového záväzku z dohody o urovnaní. Účelom urovnania v zmysle tohto ustanovenia je odstrániť spornosť alebo pochybnosť vznikajúcu napr. o tom, či boli splnené predpoklady vzniku alebo zániku určitého práva, spornosť alebo pochybnosť týkajúcu sa výšky pohľadávky, jej splatnosti a pod., pričom spornosť alebo pochybnosť môže byť skutková i právna, objektívna i subjektívna. Urovnaním môžu byť medzi účastníkmi upravené akékoľvek sporné práva, ktorými môžu disponovať. Spornosťou práva v zmysle § 585 ods. 1 Obč. zák. je mienený rozdielny názor účastníkov na otázku existencie, platnosti záväzku, jeho kauzy či obsahu (napr. v akom rozsahu má byť plnené, kedy a pod.). Stačí, že jednej zo strán sa určité právo, ktoré je súčasťou ich vzájomného právneho vzťahu javí sporným bez ohľadu na to, či spor objektívne existuje. Môže ísť o pochybnosť subjektívnej povahy, ktorej príčinou môže byť aj omyl. Podmienkou platnosti dohody o urovnaní pritom nie je existencia pôvodného (urovnávaného) právneho vzťahu medzi účastníkmi tejto dohody. Účelom urovnania je predísť ďalším nezrovnalostiam alebo sporom tým, že pôvodný záväzok, v ktorom sa sporné právo vyskytlo, sa zruší a nahradí záväzkom novým.

Urovanie sa môže týkať len niektorých vzájomných práv a povinností, ohľadom ktorých účastníci neboli v zhode, ale tiež celého záväzku (záväzkového právneho vzťahu) alebo všetkých doterajších záväzkov medzi účastníkmi, avšak s výnimkou tých práv (a im zodpovedajúcich povinností), na ktoré niektorý z účastníkov nemohol pomýšľať v dobe, keď bola dohoda o urovnaní uzavretá. Doterajší záväzok ktorý zanikol, je tak nahradený novo dojednaným, ktorý je obsiahnutý v dohode o urovnaní. Dohoda o urovnaní je potom samostatným zaväzovacím dôvodom (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2011, sp. zn. 3M Cdo 13/2009).

Ako už správne uviedol súd prvého stupňa, účastníci konania si v Dohode zo dňa 10.12.2006 upravili vzájomné práva a povinnosti cit. z Dohody „vo veci bytu, na zakúpení ktorého do vlastníctva odporkyne sa spoločne dohodli v roku 2004“. V prvých troch článkoch Dohody deklarovali, že vlastníčkou bytu je odporkyňa, že cenu bytu čiastočne v hotovosti vo výške 150.000,- Sk splatil navrhovateľ, a formou hypotekárneho úveru 500.000,- Sk + úroky spláca odporkyňa, a že navrhovateľ byt po vzájomnej dohode s odporkyňou prestaval s nákladmi vo výške 79.650,- Sk. V čl. IV Dohody sa dohodli, že odporkyňa umožní navrhovateľovi v byte bývať, a tento sa bude podieľať 100 % nákladmi na prevádzku bytu. Je potom nepochybné, že účastníci urovnali vzhľadom na prínos každého z nich pri kúpe bytu svoje vzťahy tak, že navrhovateľ získal právo v byte bývať, a odporkyňa sa zaviazala povinnosťou umožniť mu bývanie v byte. V čl. V a VI si upravili spôsob finančného vyrovnania pre prípad dohody o predaji bytu a pre prípad nedožitia. V záverečnom čl. VII potom obaja prehlásili, že dohodu uzavreli po vzájomnom prejednaní podľa ich práva a slobodnej vôle, a nie v tiesni ani za nevýhodných podmienok, čo potvrdili svojimi podpismi. Z uvedeného je potom namieste vyvodiť záver, že navrhovateľovi vznikne nárok na finančné vyrovnanie za života oboch účastníkov konania jedine a výlučne pri predaji bytu. Nakoľko k predaju bytu nedošlo, navrhovateľom návrhom na začatie konania uplatnený nárok doposiaľ nevznikol, a preto rozhodol súd prvého stupňa správne, keď jeho návrh ako nedôvodný zamietol. Pre úplnosť odvolací súd už len uvádza, že z Dohody účastníkov zjednodušene povedané vyplýva, že navrhovateľ získal za poskytnutie finančných prostriedkov na kúpu a rekonštrukciu bytu odporkyne právo v byte bývať, ktorého sa ako z Dohody vynúiteľného práva môže aj voči odporkyni domáhať.

Odvolací súd sa preto so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil a na tieto poukazuje.

Po preskúmaní výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 735,42 eur, dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je i v tejto časti správny. Keďže navrhovateľ ohľadom výroku, ktorým bol zviazaný na zaplatenie náhrady trov konania odporkyni v odvolaní ničím neargumentoval, a nenamietal ani právne posúdenie ani výšku priznaných trov, obmedzí sa odvolací súd len na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa i v tejto časti, nakoľko žiadne pochybenie nezistil. Ak súd prvého stupňa o trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. pri plnom úspechu odporkyne v konaní, vec posúdil po právnej stránke správne, aplikoval aj správne zákonné ustanovenie.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej odporkyni priznal ich náhradu, spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia v celkovej výške 245,37 eur, a to za jeden úkon právnej služby podľa ust. § 14 ods. 1 písm. b) vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa vo výške tarifnej odmeny 237,33 eur, ku ktorej priznal podľa ust. § 16 ods. 3 vyhl. režijný paušál v sume 8,04 eur.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.